

Ksawery Dzietkiewicz

Warszawa 10 maja 1992 r.

178

Tel. [REDACTED]

ZYCIORYS

Mrodziłem się 28 lutego 1922 w Kaliszu
z ojca Jana i matki Janiny z Krasów. Szkołę
średnią ukończył w Gimnazjum XX Mariackim na
Bielanach i w roku 1940 zdałem maturę. W latach
41-42 ukończyłem do Technikum Budownictwa Wodnego
w Warszawie przy ul. Konstytucji 3 Maja ukończeniem z wynikiem
bardzo dobrym. Od 1943 r do wybuchu Powstania
studiałem w Wyższej Szkole Technicznej w gminnym
gminie Politechniki Warszawskiej. W 1948 r w czerwcu
ukończył Wydział Budownictwa Wodnego Politechniki
Warszawskiej i uzyskałem tytuł magistra inżyniera.

W latach 33-39 naleziałem do 84 WDT działającej
na terenie Centralnego Instytutu Wychowania Fizycznego.
Od 1937 pełniłem drużyngownictwo. Współpracowałem
z 88 WDT retmańską. W 1938 ukończył kurs reboscowy
i uzyskałem kategorię B. Starania o przyjęcie do PW lotni-
cze go nie powiodły się ze względu na drobną wadę wzroku.
Współpracowałem też z 22 WDT z Grodziskiem, uczestnicząc
w specjalistycznych obozach górskich leśniczych i ślimardz-
kach. Naleziałem do Harcerskiego Klubu Narciarskiego i w jego
barwach uzyskując wysokie lokaty w Harcerskich Mistrzostwach
Polski i Mistrzostwach Warszawy.

Działalność Komitetu i konspiracyjną prowadzę
głównie w gronie kolegów z Gimnazjum XX

Marianów na Bielanach, a szczególnie z: Witalisem Stypułkowskim (rozstrzelany 3.XII 1943 r. na ul. Putawskiej) Lenkiem Stankevičem (rozstrzelany wraz z W. Stypułkowskim) Mieczysławem Włodowickim (zmarł w 1985 r.) Mariannem Gaucem (zmarła w 1982 r.) Lenkiem Turaniczem (zamieszkały w Warszawie przy ul. Sosy 4 m 6 tel 4223 38) Ryszardem Mieszkowskim (mieszka w Warszawie ul. Komatowa 11 tel. 480789) Zbigniewem Didkowskim (zamieszkały w Świnoujściu ul. Walli 11 tel. 4/5 tel 2129) Jerzym i Józefem Cyżewskimi (zginęli w partyzance) Tadeuszem Mikołosem (zginął w pobliżu Wólki Węglowej w koncu faszystowskiego) Zbigniewem Kranichem (syn T. Mikołosa), Jurem Gliniinem (zmarł w 1985 r.).

W latach 38/39 ukończył propozowane wojenne w Gimnazjum XX Marianów. W lipcu sierpnia 39 r. zostałem mobilizowany do Warszawskiej Brygady Obrony Narodowej i skierowany na Starówkę. Po apelu pki. Miastowskiego, oddział wykierowany w kierunku miasta Mazowieckiego. Przed miastkiem oddział rozcięto. Ja wspólnie ze Zbigniewem Didkowskim i Mieczysławem Włodowickim pomaszerowaliśmy w kierunku Włodawy z zamiataniem suchania na Polesiu możliwości wtargnięcia do Lwów-Polski. Twarz po przejęciu Buga zostało myte zaatakowani przez Niemców. Ja i Zbigniew Didkowskim, postanowiliśmy wrócić do Lwów w celu jej obrony. W rejonie Góry Kalwarii, znalezliśmy kajaki skierowane w nadbrzeżnych swawach i na nich udało się nam dospiąć mostu do Lwów. Ja myłekowałem na Czerniakówce i. Dolińskiego dospiąć do Bielan. Największym problemem było sforsowanie spalonego drewnianego mostu w rejonie

Siedra was przejęte z Bernakowem na Bielanę. W kilka godzin po dotarciu do mojego wienieczenia przy pl. Kościuszki 52. Warna we mnie poddała.

Now

W lutym 1942 roku Czajkiewicz zwrócił się do NSZ ^{utoczonego festiwalu wierszy do NSZ}. Od 1 maja 1942 do 1 grudnia 1943 uczeńszczem do konspiracyjnej Szkoły Podchorążych NSZ na Bielanach, wspólnie z: Leszkiem Turanicem, Rynardem Miesniakiem, Jerzym Glinicem, Tadeuszem Skłosem, Stefanem Michałskim oraz Zbigniewem Krawielem. Po pierwszym roku uczenia się pełnił tytuł Starzego Szkoły. Nany ukończeniu był Witalis Stypułkowski. Nauczycią prowadzącą: W. Stypułkowskim, L. Stankevičem, J. Czajkiewiczem i inni, których nazwiska nie znane. Szkolenie odbywało się w mieszkaniach: W. Stypułkowskiego przy ul. Legionowej 36, J. Czajkiewicza przy ul. Bartnickiej 34, M. Krawieckiego przy ul. Kotoryńskiej oraz J. Glinica przy ul. Tuga 23. 1 grudnia 43 r. szkolenie zostało przerwane w związku z aresztowaniem W. Stypułkowskiego i J. Stankeviča. Oznaczanym pseudonimem Rola.

W końcu 1941 r. moj ojciec powierzył mi opiekę nad pozytywami wille przy ul. Lipińskiej 8. Z mojej inicjatywy, w marcu 1942 r., w w.w. willi został zorganizowany magazyn broni i materiałów szkoleniowych i konspiracyjnych NSZ. Broni i materiały chowane w ślepym dachu nad spiętrzeniem i w długim podescie drewnianego schodów. Na prośbe mojego stryjecznego brata Andrzeja Dzierżawskiego przedwojskiem nabyliśmy broń plutonu 285 AK. W końcu stycznia 1944 r., bracia Czajkiewicz przynieśli dużą ilość materiałów szkoleniowych od W. Stypułkowskiego i L. Stankeviča.

4.

182 materiałów tyd. nie chowalem żadnych po kilku dniach
miałły być przeniesione do innego magazynu. 2 lutego
1944 odrę godziny 10ej zatrzymał się moj stryjecznego brat
A. Steierhauser po brońavor z nieszanem mi kolega.
Ubezpieczał ich Józef Filipow ps. "Sep" (imiadle nr. 4). W momencie
oprzeszania willi matkieli się na silny patrol niemiecki
idący ulicą Lipińską od strony ulicy Kasprzaka. W wyni-
czoną się strzelanina. Brat oraz z kolegą uciekli po
ogrod otaczający willę i dalej po reku w kierunku
skryjowania ulicy Schrebera z Al. Zjednoczenia. W
okasie uciechli kolega brata zostaje ciężko ranny. Ponazy
ubiekt J. Filipow i wszystkim temu udało się unie-

Po ustyczeniu strzelów, schowalem kompromitujące
materiały oraz dokumenty wyżej wymienione. Uciec
mie mogłem bowiem willa była obserwatora pościgów.
Do metra willi weszło 3 gestapoowców i standardu renta
patrolu pozostała na rewirze. Znajdowało mi się z tyłu
grubym papierowym sarkisem, który udało mi się
rozłuszczyć. Wykorzystałem dogodny moment, kiedy
filmujący mnie standardu zajęł się nabrawaniem
i uciekłem po ul. Lipińskiego (obecnie Płatkowskie) i dalej do ulicy Klecińskiej
i Lasu po ul. Kasprzaka. Z odległości około 150 m
zobaczyłem, że na Kasprzaka w pobliżu lipińskiej
stała „buda” w której siedział znany mi dyżurny catoński.

Po wpadce przedostatni dwuniesięciu kwartalne.
Henryk Modrzejewski ps. „Mrozy” chciał mnie wyjąć do
partyzanów w której byli bracia Czajewscy. Nie skorzystałem

z tej propozycji dając kontynuować studia. To okresie kwarantanny, powrócenie do Wyższej Szkoły Technicznej.

W nocy z 1 na 2 sierpnia samodzielnie przedostałem się do Rosyjskiej Karpinońskiej i w rejonie wsi Sieraków natrafitem na zgromadzenie oddziałów, które tej samej nocy przenoszące się z Zoliborza. Tego dnia spotkaniem mojego kolegi zbrojnego Mieczysława Wdowiarskiego, który postanowił pozostać w oddziałach Pusznikach. Ta decyzja doprowadziła mnie na powrót na Zoliborz ze zgromadzeniem "Typiców".
 Rano 3 sierpnia dotarliśmy do średle zwanej "Siedzibą" pośród ulic Daniłowskiego, Żeromskiego i Chetwignidze (obecnie Piastowskie). W publikacji ośmiedniu średle zostało nazwane "Idęcącego Robotnika", która znajdowała się na wschód od ulicy Schregega). Bratem udało się w bitwie z niemcami na przedpolu po południowej stronie ulicy Daniłowskiego. Zostałem ranny odłamkiem w lewą nogę. Po skierowaniu przez oddział Szumskiego dwóch karabinów maszynowych, usytuowanym na wydmach wokół ul. Żeromskiego pośród ul. Daniłowskiego i Al. Lędzickiego i ranieniu naszego oddziału, przesiąłem się przez al. Żeromskiego do Al. Lędzickiego i pomocem sanitariuszy przewieziono mnie do szpitala w Sierowicach zwany "Naszym Domem". Tam zostałem dodatkowo opatrzony i przewieziony do sąsiedniego miasteczka przy placu Konfederacji SL. Ostatko 10 sierpnia zostałem zweryfikowany do Straży Obywatelskiej na Idęcącego Robotnika w której działałem aż do rozpoczęcia ucieczki z Bielan do obozu w Pruszkowie. Mnie udało się uciec z transportu. Do ucieczki

184 Warszawę uciekałem w Pruszkowie.

Po uzupełnieniu dyplomu, od września 1982 podjęłem pracę w naukowej organizacji, która zminiaturzyła naszą i ostatnie mamy partię się śledzącą Fundamentarium Wiedzy Politechnicznej. W 1981 r. podjęłem pracę naukowo-badawczą, początkowo w Zakładzie Badania i Doskonalenia Śledztwa Kryminalnego Wydziału Uniwersyteckiego, a następnie w Instytucie Badań nad Drogą i Mostami. W 1988 r. w październiku przenoszę na emeryturę, ale pracuję w T.B.D.M na koniec etatu do marca 1991*, do wyjazdu do USA. Po powrocie w marcu 1992 r. nie podjęłem pracy zawodowej. Zaangażowanie zawodowe określając zostało kryzysem zarządzającym. Od 1965 do 1991 byłem członkiem Sejmiku Miejskiego Grunwaldu i Fundamentowania Państwowej Akademii Nauk. Jestem współautorem książki „Fundamentowanie za litówkę” o której otrzymał nagrodę Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Działalność w NSZ podjęłem nie z powodów politycznych, a tylko wędrownych. W czasie zwierbowania mnie do NSZ przez prof. Czajkowskiego nie miałem innej alternatywy. Dotychczas nie wykonyałem swojej działalności bowiem, do roku 1990 nie było tej możliwości, do wyjazdu do USA nie miałem czasu zajęty nauką i b. chorą.

M. Stachurski